

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3 vtrum vita contemplatiua impediatur per actiuam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

labor exterior toleratus propter Christum: sed multo expressius eius signum est, quod aliquis pratermissis omnibus quae ad hanc vitam pertinent, soli diuinae contemplationi vacare delectetur.

AD II. Dicendum, quod in statu felicitatis futura homo peruenit ad perfectum: & ideo non relinquitur locus proficiendi per meritum. Si tamen relinqueretur, esset efficacius meritum pro maiore charitate. Sed contemplatio praesentis vitae cum quadam imperfectione est, & adhuc habet quo proficiat: & ideo non tollit rationem merendi, sed augmentum meritificat propter maius exercitium charitatis diuinae.

AD III. Dicendum, quod sacrificium spiritualiter Deo offertur, cum aliquid ei exhibetur. Inter omnia autem bona hominis Deus maxime acceptat bonum humanae animae, ut hoc sibi in sacrificio offeratur. Offerre autem debet aliquis Deo, primo quidem animam suam, secundum illud Eccle. 3. Misereere animam tuam placens Deo. Secundo autem, animas aliorum, sicut illud Apo. vlt. Qui audit, dicat ueni. Quanto autem homo animam suam, uel alterius propinquius Deo coniungit, tanto sacrificium est Deo magis acceptum. Unde magis acceptum est Deo, quod aliquis animam suam, & aliorum applicet contemplationi, quam actioni. Per hoc ergo quod dicitur, quod nullum sacrificium est Deo magis acceptum, quam zelus animarum, non praefertur meritum vitae actiuae merito vitae contemplatiuae: sed ostenditur magis esse meritorium, si quis offerat Deo animam suam, & aliorum, quam quacunque alia exteriora dona.

ARTICVLVS. IIII.

Utrum uita contemplatiua impediatur per uitam actiuam.

AD TERTIUM sic proceditur. Videtur, quod uita contemplatiua impediatur per uitam actiuam. Ad vitam enim contemplatiuam necessaria est quadam uacatio mentis, secundum illud Psal. Vacate, & uide te quoniam ego sum Deus: sed uita actiua habet inquietudinem secundum illud Lucae 10. Martha, Martha sollicita es, & turbaris erga plurima. ergo uita actiua contemplatiuam impedit.

¶ 2. Praet. Ad uitam contemplatiuam requiritur claritas uisionis: sed uita actiua impedit uisionis claritatem, dicitur enim Greg. super Ezechielem, quod lippa est foecunda, quia dum occupatur in opere, minus uidet. ergo uita actiua contemplatiuam impedit.

¶ 3. Praet. Vnum contrariorum impeditur per aliud: sed uita actiua & contemplatiua uidentur contrarietatem habere adinuicem, quia uita actiua occupatur circa plurima: uita autem contemplatiua insiluit ad contemplandum unum, unde ex opposito diuiduntur. ergo uidetur, quod uita contemplatiua impediatur per actiuam.

SED CONTRA est, quod Greg. dicit in 6. moralium. Qui contemplationis arcem tenere desiderat, prius se in campo per exercitium operis probent.

RESPON. Dicendum, quod uita actiua potest considerari quantum ad duo. Vno modo, quantum ad ipsum studium, & exercitium exteriorum actionum: & sic manifestum est, quod uita actiua impedit contemplatiuam, in quantum impossibile est, quod aliquis simul occupetur circa exteriores actiones, & diuinae contemplationi uacet. Alio modo, potest considerari uita actiua quantum ad hoc, quod interiores animae passiones componit & ordinat: & quantum ad hoc uita actiua adiuvat ad contemplationem, quae impeditur per inordinationem interiorum passionum. Unde Greg. dicit in 6. moralium. Cum contempla-

tionis arcem aliqui tenere desiderant, prius se in campo per exercitium operis probent, ut solcite sciant si nulla iam mala proximis irrogant, si irrogata a proximis aequanimiter portant, si oblati bonis temporalibus nequaquam mens legritia soluitur, si subtrahtis non nimio merore fauciantur. Ac deinde perpendat, si cum ad semetipsos introrsus redeunt, in eo quod spiritualia rimantur, nequaquam secum rerum corporalium umbras trahant, vel fortasse tractas manu discretioris abigant. Ex hoc ergo exercitium vitae actiuae confert ad contemplatiuam, quod quietat interiores passiones, ex quibus phantasmata proueniunt, per quae contemplatio impeditur. Et per hoc patet responsio ab obiecta. Nam rationes illae procedunt quantum ad ipsam occupationem exteriorum actuum, non autem quantum ad effectum, qui est moderatio passionum.

ARTICVLVS IIII.

Utrum uita actiua sit prior, quam contemplatiua.

AD QVARTUM sic proceditur. Videtur, quod uita actiua non sit prior, quam contemplatiua. Vita enim contemplatiua directe pertinet ad dilectionem Dei, uita autem actiua ad dilectionem proximi: sed dilectio Dei praecedit dilectionem proximi, in quantum proximus propter Deum diligitur, ergo uidetur, quod etiam uita contemplatiua sit prior, quam actiua.

¶ 2. Praet. Greg. dicit super Ezechielem. Sciendum est, quod sicut bonus ordo uiuendi est, ut ab actiua in contemplatiuam tendatur, ita plerumque uiliter a contemplatiua animus ad actiuam reflectitur. Non ergo simpliciter uita actiua est prior, quam contemplatiua.

¶ 3. Praet. Ea quae diuersis competunt, non uidentur ex necessitate ordinem habere: sed uita actiua & contemplatiua diuersis competunt, dicit enim Grego. in 6. Moral. Sape qui contemplari Deum quiete poterant, occupationibus preffi ceciderunt: & saepe qui occupati bene usus humanis uiuerent, gladio suae quietis extincti sunt. non ergo uita actiua prior, est quam contemplatiua.

SED CONTRA est, quod Gregor. dicit in 3. homi. super Ezechielem. Actiua uita prior est tempore, quam contemplatiua: quia ex bono opere tenditur ad contemplationem.

RESPON. Dicendum, quod aliquid dicitur esse prius dupliciter. Vno modo, secundum suam naturam. Et hoc modo uita contemplatiua est prior, quam actiua, in quantum prioribus & melioribus insiluit: unde & actiuam uitam mouet & dirigit. Ratio enim superior, quae contemplationi deputatur, comparatur ad inferiorem quae deputatur actioni, sicut uir ad mulierem, quae est per uirum regenda, ut August. dicit 12. de Trin. Alio modo, est aliquid prius quo ad nos, quod est prius in uia generationis: & hoc modo uita actiua est prior, quam contemplatiua, quia disponit ad contemplatiuam, ut ex supra dictis patet. Dispositio enim in uia generationis praedit formam, quae simpliciter & secundum suam naturam est prior.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod uita contemplatiua non ordinatur ad qualemcumque dilectionem Dei, sed ad perfectam: sed uita actiua est necessaria ad dilectionem proximi qualemcumque. Unde Greg. dicit in 3. homi. super Ezechielem. Sine contemplatiua uita intrare possunt ad coelestem patriam, qui bona quae possunt operari, non negligunt: sine actiua autem intrare non possunt, si negligunt bona operari, quae possunt. Ex quo etiam patet, quod uita actiua praecedit contemplatiuam, sicut id quod est commune omnium, praecedat.

Homil. 14. a medio.

Li. 6. moral. c. 26. parum a primo.

Homil. 3. no multum procul ante medium.

Lib. 14. ca. 1. & 12. ca. 14. rom. 3.

Q. 181. art. 1. ad 3.

Homil. 3. parum ante medium.